

DZIŚ W TEATRZE TV

W sieci

Prapremiera tej sztuki odbyła się lat temu 78, w pierwszych dniach ostatniego roku dziewiętnastego wieku, w Krakowie. Dramat Jana Augusta Kisielewskiego — „W sieci” reżyserował wówczas Tadeusz Pawlikowski, a w głównej roli „szalonej Julki” wystąpiła sama Wanda Sienaszkowa. Towarzyszyło jej zresztą wielu również znakomitych aktorów, takich jak Solska, Solski, Przybyłko. Spektakl trwał 4 godziny, a mimo to nikogo nie znużył. Recenzje miały znakomite i także powodzenie u publiczności.

„W sieci” grano potem jeszcze wielokrotnie na wielu polskich scenach. Ten typowo młodopolski dramat popularnego pisarza zwanego „Zapolską w spodniach, z przeszczepionym sercem cygana-artysty”, podejmował bowiem główny konflikt epoki: artysta-filister.

Trzeba przyznać Kisielewskiemu, że potrafił rzeczywiście, jak nikt poza nim, łączyć naturalistyczną pasję w kreśleniu i pletnowaniu środowiska tzw. „filistrów” i „kołtunów” z neoromantyczną walką o prawo do indywidualizmu, o prawo do wyboru.

Te właśnie sprawy znajdują odbicie w sztuce, w której na tle satyrycznie nakreślonego środowiska „filistrów” z końca XIX wieku ukazano dzieje uczucia dwojga młodych artystów z kręgów krakowskiej cyganerii, walczących o wyzwolenie z sieci pętających ich mieszczańskich konwenansów.

W tej sytuacji, nic dziwnego, że „szaloną Julkę”, rwącą się do swobodnego, bujnego życia, lecz zbyt słabą, by je wywalczyć, uznano za reprezentantkę szamańskich i porywów młodej generacji.

To właśnie „W sieci” i późniejsze nieco „Karykatury” pozostały w repertuarze scenicznym jako najostre zaobserwowany i z prawdziwą pasją artystyczną odmalowany obraz podwawelskiej „rewolucji artystowskiej” na przełomie XIX i XX wieku. Późniejsze sztuki Kisielewskiego („Ostatnie polowanie”, „Sonata”) nie spełniły już

HENRYK MACHALICA gra jedną z głównych ról w spektaklu.

pokładanych w pisarzu nadziei, obarczał je upoetyzowany, wtórny symbolizm.

Ale wróćmy do dramatu o „szalonej Julce”, malarce zaplątanej w konwenanse, nie umiejącej ostatecznie zerwać ze światem mieszczańskim, aby całkowicie oddać się sztuce i nieskrępowanej wolności. Wydaje się, że reżyser telewizyjnego spektaklu — Teresa Żukowska — wystawiła „W sieci” w sposób jedynie dziś możliwy, to znaczy z dużym dystansem, trochę w konwencji kabaretu.

Główną rolę „szalonej Julki” odtwarza Joanna Szczepkowska. Towarzyszą jej: Anna Milewska, Henryk Machalica i inni. Sztuka została oczywiście poważnie skrócona. Trwa, jak zwykle w TV, jedynie 90 minut. (p)